Zatmění Měsíce 18. září ráno - při superúplňku a ještě za asistence Saturnu

29.8.2024 - | Astronomický ústav AV ČR

V noci z úterý 17. září na středu 18. září 2024 nastane úplněk - ve 4:35 SELČ. Nastane v době, kdy se střed Měsíce ke středu Země přiblíží na méně než 360 tisíc kilometrů. Proto se označuje jako superúplněk. Přízemí Měsíce, kdy bude geometrické středy Země a Měsíce dělit vzdálenost jen 357 283 km, totiž nastane jen o deset hodin později. Současně dojde k částečnému zatmění Měsíce, který se zanoří do zemského stínu.

Měsíc vyjde nad obzor po 19. hodině našeho času (SELČ). Po jeho pravé straně najdete jasnou planetu Saturn, která jej bude po obloze doprovázet. Kolem půl čtvrté ráno už bude patrné, že se „něco děje“. Horní polovina kotouče bude o trochu tmavší než spodní. Tato fáze úkazu se označuje jako polostínové zatmění.

Částečná fáze u nás začíná ve 4:13 SELČ. Zatmění je malé a krátké. Maximální fáze nastane o půl hodiny později, ve 4:44 SELČ a do stínu Země se při ní zanoří 8,5 % průměru měsíčního disku. Částečné zatmění pak skončí v 5:16 SELČ. Celý úkaz se odehraje nad jihozápadním obzorem a za asistence planety Saturn.

Superúplněk a částečné zatmění jdou ale tak trochu proti sobě. Vzhledem k tomu, že před částečnou fází a také po ní je Měsíc ponořen do zemského polostínu, nebude tak úplněk nijak zvlášť jasný. Zatmění je to navíc malé. Za pozornost ale rozhodně stojí, protože další částečné zatmění Měsíce u nás proběhne 14. března 2025 a úplné zatmění viditelné z České republiky proběhne 7. září 2025. Půjde o **úplné zatmění viditelné z České republiky od ledna 2019** (tedy po dlouhých 6 letech a 8 měsících) a bude **poslední až do prosince 2028,** kdy se na Českou republiku konečně usměje štěstí - od té doby pak budou pozorovatelná hned 3 úplná zatmění Měsíce po sobě (jedno v roce 2028 a dvě v roce následujícím).

Průběh zatmění

* *Tato fáze není očima pozorovatelná.*

Poznámka: „Superúplněk“, případně „superměsíc“ není žádný astronomický pojem. Jde pouze o lidové vyjádření úhlově největšího úplňku, který je jen asi o 15 procent větší než ten úhlově nejmenší (tedy o tloušťku párátka drženého při natažené paži co nejdál od očí).

https://www.asu.cas.cz/articles/2306/19/zatmeni-mesice-18-zari-rano-pri-superuplnku-a-jeste-za-asistence-saturnu